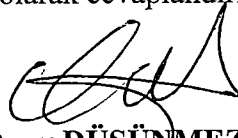

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın, **Kültür ve Turizm Bakanı Mehmet Nuri ERSOY** tarafından Anayasanın 98 ve İç Tüzüğü'nün 96. ve 99. Maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Onur DÜŞÜNMEZ
Hakkari Milletvekili

Hakkari'nin tarihi, kültürel ve kentsel simgelerinden biri olan Bay Kalesi ve çevresi, son dönemde yürütülen denetimsiz müdahaleler, yol açma çalışmaları, taş ocağı faaliyetleri ve yapılaşma baskısı nedeniyle ciddi bir tahribat tehdidi altındadır. Basına ve kamuoyuna yansıyan bilgilere göre, kalenin eteklerinde iş makineleriyle yollar açıldığı, doğal kayalık alanların taş ocağı amacıyla yontulduğu ve bölgede yapılaşmaya yönelik adımlar atıldığı görülmektedir.

Güvenlikçi politikaların bir uzantısı olarak kalenin zirvesinde karakol yapımı, orta bölümünde helikopter pisti inşası gibi uygulamalar tarihsel dokuyu halihazırda zedelemişken; ilgili kurumlarca kalenin yalnızca zirvesinin sit alanı kapsamında değerlendirildiği, orta ve etek bölümlerinin ise sit alanı dışında tutulduğu ifade edilmektedir. Tarihi ve estetik açıdan bir bütün olan bir kalenin zirvesinin korunup, eteklerinin ve orta katmanlarının ticari rant, taş ocağı veya yapılaşmaya açılması bilimsel koruma ilkelerine tamamen aykırıdır.

Geçmişte benzer şekilde imara açılan Mir Kalesi örneğinde olduğu gibi, koruma mevzuatının esnetilmesi veya kamu gücünü elinde bulunduran odakların lehine prosedürlerin işletilmemesi kentin tarihsel ve ekolojik hafızasına telafisi imkânsız zararlar vermektedir. Yerel halkın, sivil toplumun ve meslek odalarının iradesini yok sayan bu yaklaşım kabul edilemez.

Bu bağlamda;

1. Hakkari Bay Kalesi'nin sit alanı sınırları belirlenirken kalenin etekleri ve orta bölümleri neden sit alanı kapsamı dışında bırakılmıştır? Kalenin doğal kayalıkları ve etekleriyle bir bütün olduğu gerçeği karşısında, bölgeyi kapsayan Bütüncül Koruma Amaçlı İmar Planı hazırlanacak mıdır?
2. Bay Kalesi eteklerinde açılan yollar, taş ocağı amacıyla yontulan kayalıklar ve yürütülen yapılaşma çalışmaları için Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu'ndan herhangi bir izin veya onay alınmış mıdır? Alındıysa bu izinlerin hukuki ve teknik gerekçesi nedir?
3. Bay Kalesi üzerinde ve çevresinde yürütülen karakol, helikopter pisti, Özel Harekât binası ve bunlara bağlı altyapı/müdahale çalışmalarının tarihi doku, siluet ve ekosistem üzerindeki tahribatına ilişkin yapılmış bir Çevresel ve Tarihi Etki Değerlendirmesi bulunmakta mıdır?
4. Geçmişte imara açılarak tarihi dokusu tahrip edilen Mir Kalesi örneğinde yaşanan hataların Bay Kalesi'nde tekrarlanmaması adına, kale eteklerindeki tüm iş makinesi, taş ocağı ve yapılaşma faaliyetlerini derhal durdurmaya dönük acil bir tedbir alınacak mıdır?
5. Çevresel ve tarihi tahribat iddialarına ilişkin Bakanlığınızca kente bir uzman heyet gönderilerek inceleme başlatılması ve sürecin şeffaf bir şekilde kamuoyu ile paylaşılması planlanmakta mıdır?
6. Kent hafızasını ve tarihi mirası koruma süreçlerine Hakkâri'deki ilgili sivil toplum örgütlerinin, meslek odalarının ve yerel halkın katılımını sağlayacak bir mekanizma kurulacak mıdır?